

خبر

صدر به دیدار الحلبوسی رفت
رایزنی برای تشکیل دولت

● منابع خبری از دیدار رهبر جریان صدر عراق و رئیس ائتلاف «تقدم» در راستای تشکیل دولت جدید این کشور خبر دادند. شبکه روسیالیوم اعلام کرد دیداری میان محمد الحلبوسی، رئیس ائتلاف «تقدم» عراق و مقتدی صدر، رهبر جریان صدر انجام شد و دو طرف درباره تشکیل دولت جدید عراق رایزنی کردند. این دیدار در خانه الحلبوسی در بغداد برگزار شد و برجسته‌ترین دیدار در نوع خود پس از انتخابات عراق و اعلام نتایج آن محسوب می‌شود. در انتخابات اخیر عراق، ائتلاف تقدم به ریاست الحلبوسی در میان گروه‌های سیاسی اهل سنت عراق بیشترین تعداد کرسی‌های مجلس را به دست آورده است. مقتدی صدر سپس در دیدار با سیدعمار الحکیم، رهبر جریان حکمت ملی عراق نیز تحولات سیاسی کشور و نتایج انتخابات را بررسی کرد. دفتر رهبر جریان حکمت ملی عراق با انتشار بیانیه‌ای کوتاه اعلام کرد سیدعمار الحکیم صبح جمعه در دفتر خود در بغداد میزبان صدر بود. این دیدارها در حالی انجام می‌شود که قیس الخزعلی، دبیرکل عصاب اهل الحق، گفت انتخابات از جانب بخش اعظم نیروهای سیاسی عراق مردود دانسته شده است. او با مطرح‌کردن این ادعا که ائتلاف فتح «به علت تقلب در انتخابات ۴۸ کرسی را از دست رده»، گفت اعتراض‌ها به نتایج انتخابات با شواهد و ادله همراه است. او گفت مخالفان از جایگاه سیاسی قدرتمندی برخوردارند و تحصن‌ها و تجمع‌های اعتراضی تا زمان بازگشت «حق به حق‌دار» ادامه پیدا خواهد کرد. الخزعلی افزود حجم تقلب در انتخابات اخیر «نامعقول و غیر قابل قبول» بوده است و تأکید کرد که در صورت عدم تغییر نتایج انتخابات، «گزینه‌های متعددی پیش‌روی خود داریم». نتایج انتخابات زودهنگام پارلمانی عراق ۲۵ مهر منتشر شد و جریان صدر به رهبری مقتدی صدر با ۷۳ کرسی در رتبه نخست قرار گرفت. تقدم به رهبری محمد الحلبوسی ۳۷، دولت قانون به رهبری نوری مالکی ۳۴ و حزب دموکرات کردستان عراق به رهبری مسعود بارزانی ۳۲ کرسی کسب کردند. در این انتخابات، نمایندگان مستقل صاحب ۴۰ کرسی شدند و هیچ‌یک از جریان‌ها نتوانستند آرای لازم برای تشکیل فراکسیون اکثریت را کسب کنند.

تنش‌ها در شمال سوریه افزایش یافت
نمایش قدرت برای بهبود شروط مذاکرات

● با انتشار اخباری میدانی از احتمال قریب‌الوقوع‌بودن عملیات نظامی ترکیه علیه نیروهای دموکراتیک کُرد سوریه (قسد)، همچنان حالت تنش بر شمال سوریه حکمفرماست. در این میان، واقعیت‌های میدانی حاکی از آن است که عملیات نظامی مذکور پیش از حصول توافق‌های بین‌المللی درباره آن آغاز نخواهد شد تا معادلات و برگه‌های بازی در این منطقه به هم نخورد؛ منطقه‌ای که بازیگران بزرگ منطقه‌ای و بین‌المللی در آن حضور دارند. طبق گفته فرماندهان گروه‌های مخالف سوری و ارتش ترکیه، ساعت صفر برای آغاز عملیات نظامی یا در تل رفعت واقع در حومه شمالی حلب و غرب فرات یا عین عیسی و تل تمر در شرق فرات نزدیک شد است. از سوی دیگر، دولت سوریه نیز اعلام کرده در قبال عملیات نظامی جدید ارتش ترکیه در اراضی سوریه بی‌تفاوت نخواهد ماند و واکنش لازم را نشان خواهد داد. روزنامه الوطن در گزارشی نوشت علاوه‌بر تجهیزات نظامی و لجستیک، نفربرهای ارتش سوریه ده‌ها سرباز را به عین عیسی منتقل کرده تا با تجاوز جدید ارتش ترکیه مقابله کند و پافشاری نیروهای هوایی روسیه در برگزاری رزمایش زمینی و هوایی در تل تمر و عین عیسی دلیلی بر اهمیت راهبردی این دو منطقه در جاده «ام۴» است و دور از ذهن به نظر می‌رسد که مسکو از بخش‌هایی از این جاده صرف‌نظر کند.

جناب آقای مهندس علی ثمنین فر

با نهایت تاسف درگذشت مادر گرامیتان را تسلیت عرض نموده و از خداوند متعال برای آن مرحومه،رحمت و غفران و برای شما طول عمر مستلت داریم.
پر داخت الکترونیک سپهر

هوالباقی

جناب آقای دکتر بهنام اوحدی

متخصص گرانقدر اعصاب و روان

درگذشت پدر بزرگوارتان شادروان جناب آقای دکتر بیژن اوحدی موجب تاشر و تالم گردید.این مصیبت بزرگ را به شما و خاندان گرامی تسلیت عرض نموده و شادی روان و علو درجات آن فقید سعید و دوام عمر و عزت برای جنابعالی و همه اقوام را از خداوند بزرگ مسألت دارم.

امیر محمود شصتی

دولت جو بایدن که در هفته‌های ابتدایی تشکیل دولت جدید آمریکا اعلام کرده بود کمک تسلیحاتی تهاجمی به عربستان برای جنگ یمن را متوقف می‌کند، با تشدید حملات ازسوی یمن به خاک عربستان، اولین قرارداد تسلیحاتی خود برای فروش ۶۵۰ میلیون دلار موشک به عربستان را امضا کرد. وزارت خارجه ایالات متحده آمریکا اعلام کرد این قرارداد شامل فروش ۲۸۰ موشک هوا به هوا به ارزش ۶۵۰ میلیون دلار می‌شود و وزارت دفاع آمریکا هم خبر تأیید فروش این تسلیحات را به اطلاع کنگره رسانده است. پنتاگون با اشاره به این موافقت‌نامه تأکید کرد «این فروش پیشنه‌ادی با کمک به بهبود امنیت یک کشور دوست، از سیاست خارجی و امنیت ملی آمریکا حمایت می‌کند». سخنگوی وزارت خارجه آمریکا گفت این قرارداد «درپی افزایش حملات موشکی از ناحیه مرزی عربستان سعودی در یک سال گذشته» مورد تأیید دولت آمریکا قرار گرفته است. در باینه سخنگوی وزارت خارجه آمده است تأمین تسلیحات دفاع هوایی به‌منظور کمک به عربستان سعودی برای دفاع از خود در مقابل حمله‌های حوثی‌های یمن است. به گفته سخنگوی وزارت خارجه ایالات متحده، این موشک‌ها با برد متوسط هستند و برای اهداف زمینی استفاده نمی‌شوند. این بسته دفاعی علاوه‌بر موشک هواپه‌هوا، شامل ۵۹۶ سکوی پرتاب موشک به‌همراه قطعات بدکی و همچنین خدمات مهندسی و پشتیبانی این تسلیحات می‌شود و برای نهایی‌شدن نیاز به تأیید کنگره دارد. آژانس همکاری امنیت دفاعی آمریکا تأیید کرده است این موشک‌ها در جنگ‌ده‌های اف-۱۵ و «یوروفایتر تایفون» نیروهای هوایی عربستان سعودی مورد استفاده قرار خواهند گرفت. براساس قانون کنترل صادرات تسلیحات نظامی ایالات متحده، برنامه‌های مهم صادرات اسلحه به کشورهایی مانند عربستان سعودی بیشتر از یک حجم خاص باید رسماً به کنگره این کشور گزارش داده شود و پس از آن نیز کنگره یک مهلت ۳۰روزه دارد تا صادرات برنامه‌ریزی‌شده اسلحه را بررسی کند. جو بایدن، رئیس‌جمهوری آمریکا، در فوریه ۲۰۲۱ و اندکی پس از شروع کار خود، با هدف حمایت از راه‌حل دیپلماتیک برای جنگ یمن اعلام کرده بود کاخ سفید در جنگ یمن عملیات تهاجمی انجام نخواهد داد و از فروش تسلیحات به عربستان حمایت نخواهد کرد.

مارب، نقطه اصلی جنگ

جنگ داخلی در یمن از سال ۲۰۱۵ ادامه دارد و ائتلاف نظامی به رهبری عربستان سعودی و ای‌بازگرداندن قدرت به عبد ربه منصور هادی، رئیس‌جمهوری یمن می‌جنگد. دولت هادی از طرف سازمان ملل متحد به رسمیت شناخته شده و به کمک ائتلاف عربی علیه حوثی‌ها در حال مبارزه است. روترتز به نقل از مقام‌های آمریکایی نوشت عربستان که تحت فشار شدید آمریکا برای پایان دادن به محاصره بنادر یمن است، در ماه‌های اخیر از واشنگتن کمک خواسته بود. ریاض خواستار خرید تسلیحات آمریکایی برای کمک به عربستان سعودی در تقویت سیستم‌های دفاعی خود پس از حملات نیروهای حوثی به قلمرو خود بسا پهادهای نظامی و موشک‌های بالستیک

جهان

نخستین معامله تسلیحاتی بزرگ میان عربستان و آمریکا در دوره بایدن

محموله موشکی ۶۵۰ میلیون دلاری در راه ریاض

شده است. در ماه‌های اخیر نیروهای حوثی یمن دور جدیدی از عملیات به «مارب» را به‌عنوان پایگاه اصلی دولت هادی آغاز کرده‌اند. استان مارب به علت داشتن منابع غنی نفت و گاز، ارزش اقتصادی بالایی دارد و حوثی‌ها امیدوارند با تصرف کامل این استان، کار دولت هادی به پایان برسد. واشنگتن در ماه‌های گذشته و در راستای سیاست کاهش تمرکز و درگیری در خاورمیانه، تعدادی از سامانه‌های موشکی خود از منطقه را خارج کرده و سامانه‌های دفاع موشکی پارتیو در عربستان نیز از جمله آنهاست. ترکی الفیصل، وزیر اطلاعات سابق عربستان نیز با انتقاد از این رویکرد واشنگتن در قبال ریاض گفت: «اینکه ایالات متحده مسئولیتش در قبال دوستان و متحدان

چین و هزاران کلاهک هسته‌ای

هسته‌ای در اختیار دارد و برنامه‌ای برای افزایش آن ندارد. به گزارش آسوشیتدپرس، مقام‌های ایالات متحده معتقدند، چین در حال توسعه ارتش خود -ارتش آزادی‌بخش خلق (PLA)- است تا در تمام جبهه‌های نبرد در هوا، زمین، دریا، فضا و قلمروی مجازی قادر به ستیز با ایالات متحده باشد. اما وزارت خارجه چین گزارش چهارشنبه گذشته پنتاگون را «بزرگ‌نمایی غیرواقعی» دانست و تأکید کرد که آمریکا می‌خواهد در جهان از چین تصویری جدید بسازد و بگوید که پکن، یک تهدید اتمی است. وانگ ونبین، سخنگوی وزارت خارجه چین در این خصوص می‌گوید: «گزارش منتشرشده ازسوی وزارت دفاع آمریکا مانند گزارش‌های مشابه پیشین، حقیقی را نادیده می‌گیرد و مسائل دیگری را به‌شکلی غرض‌ورزانه بزرگ‌نمایی می‌کند.» با وجود این موضع‌گیری، ژنرال مارک میلی، رئیس ستاد مشترک ارتش ایالات متحده آمریکا پیش از انتشار گزارش پنتاگون، به گروه هم‌اندیشی امنیتی «اندکی بیش از ۲۰۰» اعلام کرده بود که در حالی دارد تا پایان همین دهه، دو برابر شود. این در حالی است که ایالات‌متحده سه‌هزارو ۷۵۰ جنگ‌افزار

نخست‌وزیر و رئیس‌جمهوری لبنان در نهایت توافق کردند

نقشه راه برای آشتی

عربستان در یمن بود. او قبل از انتصاب رسمی به سمت وزارت در مصاحبه‌ای در روز پنجم آگوست گفته بود به یمن تجاوز شده است و حوثی‌ها از خود دفاع می‌کنند. انتشار سخنان قرداحی، با واکنش بسیار تند عربستان و برخی از متحدان این کشور در خلیج فارس روبه‌رو شد. پس از آن، ریاض به‌همراه منامه، یوئبی و کویت سفرای لبنان را اخراج کردند و عربستان همچنین تمامی واردات از لبنان را نیز ممنوع کرد. در همین حال، عربستان ادعا می‌کند تنها در واکنش به سخنان قرداحی دست به این اقدامات زده است، بلکه تصمیمات این پادشاهی ریشه در تأثیر فزاینده گروه حزب‌الله بر سیاست لبنان دارد. با وجود این موضع‌گیری، عبدالله بوحبیب، وزیر خارجه لبنان، گفت عربستان با فشار بر بیروت برای کاهش نقش حزب‌الله، شرایط غیرممکنی را به لبنان تحمیل می‌کند. او گفت: «ما نمی‌توانیم سر حزب‌الله را در سینی تحویل عربستان سعودی دهیم».

تلاش برای تنش‌زدایی

البته دولت میقاتی که خود را در آستانه سقوط می‌بیند، تاکنون تلاش کرده است گام‌هایی برای

واکنش حوثی‌ها

عضو ششورای عالی سیاسی حوثی‌ها (انصارالله) موافقت آمریکا با فروش موشک به عربستان سعودی را «تناقض آشکار میان تعهد به صلح در یمن و حمایت از ائتلاف متجاوز» خواند. محمدعلی الحوثی، از رهبران انصارالله، گفت: «این معامله نشان می‌دهد بایدن و دولتش هیچ جدیتی برای توقف تجاوزاتشان به‌همراه هم‌پیمانانش به یمن ندارند». در سال‌های اخیر، جنگ یمن صحنه بزرگ‌ترین بحران بشری در جهان توصیف شده است. بیش از ۷۵ درصد جمعیت یمن درحال حاضر نیازمند کمک‌رسانی و حمایت بشردوستانه هستند و از این میان، میلیون‌ها نفر نمی‌دانند وعده غذایی بعدی‌شان از کجا تأمین خواهد شد.

عربستان، بزرگ‌ترین خریدار تسلیحات نظامی آمریکا

براساس گزارش انستیتیوی بین‌المللی پژوهش‌های صلح استکهلم، موسوم به «SIPRI»، عربستان در پنج سال گذشته رتبه نخست واردات تسلیحات نظامی از آمریکا را در اختیار داشته است. بنا بر این گزارش، میان سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۱۷، آمریکا با ۷۹ درصد اولین صادرکننده تسلیحات به عربستان سعودی بوده است که پس از این کشور، به ترتیب بریتانیا با ۹ درصد و فرانسه با چهار درصد در مراحل بعدی تأمین‌کنندگان تجهیزات نظامی عربستان قرار گرفته‌اند. این انستیتو همچنین گزارش داد میزان صادرات تسلیحاتی آمریکا در میان سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰ به خاورمیانه بوده که به میزان ۲۸ درصد درمقایسه‌با پنج سال گذشته، یعنی از سال ۲۰۱۱ تا ۲۰۱۵ افزایش داشته است. این مؤسسه خبر داده در فاصله سال‌های ۲۰۱۶ تا ۲۰۲۰، عربستان واردکننده اصلی تسلیحات نظامی از ۳۷ درصد به میزان ۴۴ درصد از تسلیحات نظامی جدید آمریکایی را خریداری کرده است. **تقویت امنیت ملی آمریکا**
آژانس همکاری امنیت دفاعی آمریکا، کنگره را مطلع کرد که فروش این تجهیزات «سیاست خارجی و امنیت ملی آمریکا را تقویت خواهد کرد». در این سن، هدف از عملیات سعودی به‌عنوان «کشور دوست» آمریکا ناره شده که «نیروی مهمی برای پیشرفت‌های اقتصادی و سیاسی در خاورمیانه به شمار می‌رود». یک مقام آمریکایی به روترتز گفته که ریاض خواستار خرید تسلیحات آمریکایی برای کمک به عربستان سعودی در تقویت سیستم‌های دفاعی خود پس از حملات نیروهای یمنی به قلمرو خود با پهپاد‌های نظامی و موشک‌های بالستیک شده است. این مقام آمریکایی که اشاره‌ای نیز به نام او نشده است، درباره فروش این تسلیحات به عربستان گفت: «به صورت علنی و خصوصی، ما توجه زیادی به موضوع بنادر و فرودگاه‌های یمن داریم. این کاری است که عربستان باید انجام دهد». گفت‌وگویی بین ایالات متحده و عربستان سعودی درباره بهترین راه برای اجرای تعهد جو بایدن برای دفاع از این کشور بدون ارائه سلاح‌های تهاجمی برای درگیری‌های یمن وجود دارد.»

تنش‌زداییی برادره، برای مثال، وزارت خارجه لبنان حمله پهپادی روز چهارشنبه حوثی‌ها به خاک عربستان را محکوم و با ریاض در برابر چنین حملاتی ابراز همبستگی کرد. از سوی دیگر، میقاتی می‌شود نتیجه میقاتی بر آن است تا با همراهی گفتل عون و فسار بر قرداحی، او را وادار به استعفا کند. او پس از دیدار با عون گفت: «از همه می‌خواهم اقدامات لازم را برای کمک به یافتن راه‌حلی انجام دهند» و بار دیگر از قرداحی خواست تا «منافع ملی را در اولویت قرار دهد و تصمیم مناسب را اتخاذ کند»؛ اما قرداحی اعلام کرد حاضر به استعفا نیست و بار دیگر از سخنان خود دفاع و آنان را تکرار کرد. در آن‌سو، دولت میقاتی نه‌تنها برای کاستن از فشارهای اقتصادی خود نیازمند حمایت مالی عربستان است، بلکه تنش با ریاض و برخی از کشورهای حوزه خلیج‌فارس عملاً می‌تواند به بحران اقتصادی این کشور دامن بزند و دولت او را ساقط کند. قطع واردات کالا از لبنان یکی از مواردی است که می‌تواند مشکلات زیادی برای آن کشور تولید کند. افزون بر آن، بحران سیاسی لبنان را نیز نباید از نظر دور داشت. احتمال داده می‌شود که در صورت برکناری قرداحی، حزب‌الله نیز وزیران نزدیک به خود را وادار به استعفا کند و بار دیگر بیروت به ورطه بحرانی سیاسی کشیده شود؛ آن‌هم در شرایطی که لبنانی‌ها قرار است پنج ماه آینده برای انتخاباتی سرنوشت‌ساز پای صندوق‌های رای بروند.

تشن‌زداییی برادره، برای مثال، وزارت خارجه لبنان حمله پهپادی روز چهارشنبه حوثی‌ها به خاک عربستان را محکوم و با ریاض در برابر چنین حملاتی ابراز همبستگی کرد. از سوی دیگر، میقاتی می‌شود نتیجه میقاتی بر آن است تا با همراهی گفتل عون و فسار بر قرداحی، او را وادار به استعفا کند. او پس از دیدار با عون گفت: «از همه می‌خواهم اقدامات لازم را برای کمک به یافتن راه‌حلی انجام دهند» و بار دیگر از قرداحی خواست تا «منافع ملی را در اولویت قرار دهد و تصمیم مناسب را اتخاذ کند»؛ اما قرداحی اعلام کرد حاضر به استعفا نیست و بار دیگر از سخنان خود دفاع و آنان را تکرار کرد. در آن‌سو، دولت میقاتی نه‌تنها برای کاستن از فشارهای اقتصادی خود نیازمند حمایت مالی عربستان است، بلکه تنش با ریاض و برخی از کشورهای حوزه خلیج‌فارس عملاً می‌تواند به بحران اقتصادی این کشور دامن بزند و دولت او را ساقط کند. قطع واردات کالا از لبنان یکی از مواردی است که می‌تواند مشکلات زیادی برای آن کشور تولید کند. افزون بر آن، بحران سیاسی لبنان را نیز نباید از نظر دور داشت. احتمال داده می‌شود که در صورت برکناری قرداحی، حزب‌الله نیز وزیران نزدیک به خود را وادار به استعفا کند و بار دیگر بیروت به ورطه بحرانی سیاسی کشیده شود؛ آن‌هم در شرایطی که لبنانی‌ها قرار است پنج ماه آینده برای انتخاباتی سرنوشت‌ساز پای صندوق‌های رای بروند.

سال نوزدهم • شماره ۴۱۳۶ • روزانه

روزنه

بیماری اردوغان
و خطر اقتصاد بیمار ترکیه

● رجب طیب اردوغان، رئیس‌جمهوری ترکیه، این روزها با هشدارهای فزاینده‌ای مواجه است که نشان می‌دهد رویکرد او برپای اداره اقتصاد ۷۶۵میلیارد دلاری ترکیه دیگر کارساز نیست. درحالی‌که نرخ رشد اقتصادی روی کاغذ خوب به نظر می‌رسد، ولی منجر به اشتغالزایی نشده است. نرخ تورم در ماه سپتامبر به آستانه ۲۰ درصد و نرخ برابری لیر در مقابل ارزهای عمده جهانی به پایین‌ترین حد تاریخی خود رسیده است؛ چنان‌که در خرید و فروش‌های هفتم اکتبر سال ۲۰۰۷ میلادی هر ۱٫۶۷ لیر ترکیه با یک یورو معامله شد، اما اکنون این نرخ به ۱۱٫۲۳ افزایش یافته است. به گزارش یورونیوز، در چنین شرایطی، اردوغان هم‌زمان با نوزدهمین سالگرد قدرت‌گیری‌اش در ترکیه، با کاهش حمایت عمومی از حزب متبوع خود، عدالت و توسعه (AKP) مواجه شده است. مطابق نتایج تازه‌ترین نظرسنجی‌ها، محبوبیت حزب عدالت و توسعه درمقایسه‌با انتخابات پارلمانی سال ۲۰۱۸ حدود ۱۰ درصد کاهش یافته و بین ۳۰ تا ۳۳ درصد مردم ترکیه همچنان طرفدار این حزب هستند. آوُز سنجانر، رئیس مؤسسه نظرسنجی متروپل، در تفسیر نتایج این نظرسنجی می‌گوید: «اصلی‌ترین و مهم‌ترین عامل روگردانی مردم از حزب عدالت و توسعه، مسائل اقتصادی است؛ چراکه حدود ۳۰ درصد از واجدان شرایط رای‌دهی اعلام کرده‌اند توان تأمین نیازهای اولیه خود را ندارند».

تفسیری که اردوغان آن را بزرگ‌نمایی مسائل اقتصادی ازسوی منتقدان خود می‌داند و همچنان اصرار دارد مردم ترکیه همچون گذشته حامی سیاست‌های او و حزب عدالت و توسعه هستند. باوجوداین، مخالفان سیاسی او بر پایه شواهد موجود، امیدوارند با تکیه بر ضعف‌های اقتصادی دولت اردوغان بتوانند رقیب دیرینه خود را در انتخابات آتی شکست دهند؛ انتخاباتی که پیش‌بینی می‌شود به‌جای سال ۲۰۲۳، نیمه نخست سال میلادی آینده برگزار شود.

اردوغان در نزدیک به دو دهه گذشته همواره به پشتوانه افزایش رفاه عمومی و رشد فزاینده اقتصاد ترکیه، قدرت سیاسی در این کشور را در اختیار داشته است. صندوق بین‌المللی پول نیز اخیراً پیش‌بینی کرده که تولید ناخالص داخلی ترکیه در سال جاری میلادی ۹ درصد افزایش یابد؛ نرخ‌ی افزون‌تر از چین و کمتر از هند. بااین‌حال، اردوغان روز پنجشنبه به مردم ترکیه وعده داد فراتر از پیش‌بینی نهادهای بین‌المللی، نرخ رشد اقتصادی ترکیه در سال ۲۰۲۱ دو رقمی خواهد شد. اما منتقدان او تأکید دارند تمرکز صرف اردوغان بر رشد اقتصادی دیگر همچون گذشته راه‌گشا نیست؛ چون رشد دستمزدها نتوانسته همگام با تورم افسارگسیخته باشد. بنابراین خانوارهای کم‌درآمد بیشترین آسیب را از کاهش استانداردهای زندگی متحمل شده‌اند و نرخ فقر که در یک‌ونیم دهه نخست تسلط حزب عدالت و توسعه بر قدرت به‌شدت کاهش یافته بود از سال ۲۰۱۹ و با رخداد بحران ارزی که موجب ازمیان‌رفتن یک میلیون شغل شد، دوباره شروع به افزایش کرده است.

بانک جهانی نیز اخیراً هشدار داد که امسال ۱٫۵ میلیون نفر به جمعیت فقرای ترکیه افزوده می‌شود و این جمعیت از در مجموع به ۸٫۴ میلیون نفر می‌رساند که به معنای ازدست‌رفتن تمامی دستاوردهای رفاهی به‌دست‌آمده در سه سال منتهی به آغاز همه‌گیری کرونا خواهد بود. همچنین درحالی‌که بدهی خارجی ترکیه به ۴۵۰ میلیارد دلار رسیده است، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی شده‌ده در سال ۲۰۲۰ تنها به ۵٫۸ میلیارد دلار رسیده؛ درحالی‌که تجربه اوج ۱۹ میلیارد دلاری را در سال ۲۰۰۷ داشته است.

اردوغان پس از تثبیت تسلط خود بر نهادهای سیاسی و اقتصادی ترکیه، استقلال بانک مرکزی این کشور را نیز متزلزل کرد. چنانکه به اعتقاد برخی کارشناسان اقتصادی اصرار او بر لزوم کاهش نرخ بهره و پایین نگه‌داشتن آن موجب رشد نرخ تورم و افت نرخ برابری لیر شده است. اگرچه اردوغان هنوز یک سیاست‌مدار قدرتمند است، اما این روزها اغلب خسته و تکیده به نظر می‌رسد. او در ماه جولای گذشته و در یک پیام ویدئویی خطاب به مقام‌های حزب عدالت و توسعه لحظه‌ای به خواب رفت. بر همین اساس، هم‌زمان با کاهش حامیان عمومی حزب عدالت و توسعه، شایعه‌ها درباره وضعیت سلامتی اردوغان نیز در شبکه‌های اجتماعی در حال افزایش است.

در چنین شرایطی، احزاب مخالف او ازجمله حزب چپ‌گرای مردم جمهوری‌خواه ترکیه (CHP)، حزب ملی‌گرا و محافظه‌کار «خوب» (IYI)، کردها و چندین حزب کوچک‌تر دیگر، خلاف تلاش‌های مداوم اردوغان برای ایجاد اختلاف میان آنها، توانسته‌اند با هم متحد بمانند. احزاب مخالف او با یادآوری شکست خیره‌کننده حزب عدالت و توسعه در انتخابات شهرداری استانبول و آنکارا در سال ۲۰۱۹، یادآوری می‌کنند که با حمایت جمعی از یک نامزد واحد همچنان می‌توان اردوغان را شکست داد، ولی آنها ممکن است بر سر انتخاب یک نامزد وحدت برای رقابت با رئیس‌جمهوری فعلی ترکیه، دچار انشقاق شوند.